

Sijoittajan tietopaketti

Tietoja Signum Varainhoito Oy:stä ja sen tarjoamista palveluista sekä tietoa Signum Varainhoito Oy:n tarjoamien rahoitusvälinelajien luonteesta ja tyyppillisistä riskeistä

1. YLEISTÄ

Tämä Signum Varainhoito Oy:n ("Signum") tietopaketti sisältää sijoituspalveluja koskevan sääntelyn mukaiset tiedot Signumista sekä sen tarjoamista palveluista ja niihin liittyvien rahoitusvälineiden luonteista ja tyyppisimmistä riskeistä. Lisäksi Signum antaa tarkempia palvelu- ja rahoitusvälinekohtaisia tietoja niiden tarjoamisen yhteydessä. Signum julkaisee muutokset ja päivitykset tähän tietopakettiin verkkosivuillaan osoitteessa www.signumvarainhoito.fi.

2. TIETOA SIGNUMISTA

Signum Varainhoito Oy on suomalainen sijoituspalveluyritys, jolla on Finanssivalvonnan myöntämän toimiluvan mukaisesti oikeus tarjota sijoituspalvelulain mukaista omaisuudenhoitoa, sijoitusneuvontaa, toimeksiantojen vastaanottamista ja välittämistä sekä sijoituspalveluun liittyvää valuuttapalvelua.

Y-tunnus: 3240103-6

Osoite: Fabianinkatu 14 B 203, 00100 Helsinki

Puhelin: +358 40 745 9407

Sähköposti: info@signumvarainhoito.fi

www.signumvarainhoito.fi

Finanssivalvonnan ylläpitämä julkinen rekisteri sisältää tiedot niistä palveluista, joiden tarjoamiseen Signumilla on kulloinkin toimilupa

3. VALVOVA VIRANOMAINEN

Signumin toimintaa valvoo Finanssivalvonta, jonka yhteystiedot ovat:

Osoite:

Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki

Puhelin:

09 18351

Sähköposti:

finanssivalvonta@finanssivalvonta.fi

Verkkosivut:

www.finanssivalvonta.fi

4. SIOITTAJIEN KORVAUSRAHASTO

Signum on Sijoittajien korvausrahaston jäsen. Sijoittajien korvausrahastosta ei-ammattimainen sijoittaja voi sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyystilanteessa saada korvausta 90 prosenttia sopimuksen mukaisesta selvästä ja riidattomasta saatavastaan, kuitenkin enintään 20.000 euroa. Sijoittajien korvausrahasto ei korvaa osakekurssien laskusta tai vääristä sijoituspäätöksistä johtuvia tappioita.

5. OMAISUUDENHOITO

Signum tarjoaa sijoituspalvelulaissa tarkoitettua omaisuudenhoitoa toistaiseksi vain GRIT Rahastoyhtiö Oy:lle ("Rahastoyhtiö"), joka on ulkoistanut seuraavien hoitamiensa erikoissijoitusrahastojen ("Rahastot") salkunhoidon, myynnin ja markkinoinnin Signumille:

- 1) Signum Financial Technology & Digital Assets Erikoissijoitusrahasto
- 2) Signum Monetary Systems & Inflation Hedge Erikoissijoitusrahasto

6. SIOITUSNEUVONTA

Sijoitusneuvolla tarkoitetaan asiakkaan pyynnöstä tai Signumin edustajan aloitteesta tapahtuvaa yksilöllisen suosituksen antamista asiakkaalle Signumin välittämää rahoitusvälinettä koskevaksi liiketoimeksi, kun sijoitusneuvonnan antamista varten on ensin kartoitettu asiakkaan yksilölliset olosuhteet ja tehty soveltuvuusarviointi.

Tarjotessaan sijoitusneuvontaa Signum on velvollinen hankkimaan asiakkaalta kaikki

tiedot, jotka ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että tarjottava palvelu ja rahoitusvälineet vastaavat mm. asiakkaan yksilöllisiä olosuhteita, sijoitustavoitteita, riskin- ja tappionsietokykyä, riskinottohalua, asiakkaan tietämystä ja kokemusta sekä kestävyysmieltymyksiä.

Ennen sijoitusneuvonnan tarjoamista asiakas sitoutuu antamaan Signumille riittävät tiedot asiakkaan taloudellisesta asemasta, sijoituskokemuksesta ja -tietämyksestä sekä sijoitustavoitteista (ml. riskinottohalukkuus), jotta Signum voi suositella asiakkaalle soveltuvia rahoitusvälineitä ja palveluja. Jos asiakas ei anna Signumille riittäviä tietoja tai Signum katsoo, ettei rahoitusväline, arvopaperi tai palvelu ole asiakkaalle soveltuva, ilmoittaa Signum tästä asiakkaalle ja varoittaa liiketoimeen sisältyvästä riskistä.

Signumin tarjoama sijoitusneuvonta on sijoituspalvelulaissa tarkoitettua ei-riippumatonta sijoitusneuvontaa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että Signumin tarjoama sijoitusneuvonta ei perustu laajaan ja tasapuoliseen analyysiin eri rahoitusvälineistä, vaan rajoittuu ainoastaan rahoitusvälineisiin (Signum Financial Technology & Digital Assets Erikoissijoitusrahasto ja Signum Monetary Systems & Inflation Hedge Erikoissijoitusrahasto), joiden salkunhoito, myynti ja markkinointi on ulkoistettu Signumille Rahastoyhtiön toimesta.

Näin ollen Signumin tarjoamien rahoitusvälineiden valikoima ja vertailu on erittäin rajoittunutta.

7. TOIMEKSIANTOJEN VÄLITTÄMINEN

Signum välittää toistaiseksi vain Rahastoja koskevia merkintä-, vaihto- ja lunastustoimeksiantoja Rahastoyhtiölle.

8. KULUT, PALKKIOT JA KANNUSTIMET

Signumin välittämiin ja sijoitusneuvonnan yhteydessä suosittelemiin rahoitusvälineisiin liittyvät kulut ja palkkiot ilmenevät kulloinkin

voimassa olevasta rahoitusvälinekohtaisesta dokumentaatiosta.

Sijoituspalvelusta perittävät palkkiot ilmenevät kyseistä palvelua koskevasta sopimuksesta. Jos tietystä toimenpiteestä perittäviä palkkioita tai kuluja ei ole määritelty hinnastossa tai palvelua koskevassa sopimuksessa, niin asiakkaalla on velvollisuus maksaa Signumille toimenpiteestä kohtuullinen palkkio sekä sen aiheuttamat kustannukset.

Kannustimilla tarkoitetaan sellaista maksua, palkkiota tai muuta etuutta, jonka sijoituspalveluyritys voi maksaa tai saada muulta taholta kuin asiakkaalta sijoitus- ja oheispalvelun tarjoamisen yhteydessä. Tällaisia ovat esim. palkkionpalautukset. Kannustimena ei pidetä sijoituspalvelusta tavallisesti perittävää palkkiota tai maksua.

Signum saa Rahastojen salkunhoidosta palkkion, joka on määritelty Signumin ja Rahastoja hoitavan Rahastoyhtiön välisessä sopimuksessa salkunhoidon, myynnin ja markkinoinnin ulkoistamisen osalta.

Signum ei saa tai vastaanota keneltäkään mitään muita palkkiota tai maksuja.

Signum voi maksaa palkkioita Rahastojen myynnistä ja markkinoinnista toisille sijoituspalveluyrityksille, joiden kanssa Signum on tehnyt Rahastojen jakelua tai muuta yhteistyötä koskevan sopimuksen. Tällä hetkellä tämän tyyppisiä sopimuksia ei ole.

Signum ei maksa mitään muita kannustimen luonteisia maksuja kenellekään.

9. YHTEYDENPITO JA ASIOINTI

Signumin kanssa voi asioida puhelimitse, sähköpostitse, verkkotapaamisella tai Signumin toimipisteessä henkilökohtaisesti tai valtuutetun välityksellä asioiden. Signum palvelee asiakkaitaan suomen kielellä. Sopimukset ovat saatavissa suomenkielisinä. Sopimukset ja muut allekirjoitettavat asiakirjat voidaan allekirjoittaa sähköisesti. Asiakas voi antaa rahoitusvälineitä koskevia toimeksiantoja sähköpostilla, puhelimitse sekä henkilökohtaisessa tapaamisessa,

toimeksiannot tulee esittää ja vahvistaa kirjallisesti tai muulla pysyvällä tavalla.

Signumilla on oikeus lähettää sijoituspalveluun liittyvää kirjallista tietoa asiakkaalle kirjeitse ja sähköpostilla ja muulla asiakkaan kanssa erikseen sovitulla tavalla. Signumilla on oikeus luottaa sähköpostin välityksin saamansa palvelua koskevan viestin aitouteen ja oikeellisuuteen.

10. PUHELUIDEN, KESKUSTELUJEN JA SÄHKÖISEN VIESTINNÄN TALLENTAMINEN

Signum on velvollinen tallentamaan asiakkaan kanssa käytävät puhelin keskustelut ja sähköisen viestinnän, jotka liittyvät toimeksiantojen vastaanottamiseen tai voivat johtaa liiketoimiin. Lisäksi Signum on velvollinen pitämään kirjaa asiakkaan kanssa henkilökohtaisessa tapaamisessa käytävistä keskusteluista.

Tallenteita ja sähköisiä viestejä voidaan käyttää toimeksiantojen todentamiseen, riskienhallintaan liittyviin tarkoituksiin sekä todistustarkoituksiin riitatilanteissa. Finanssivalvonnalla on oikeus saada pyynnöstä kopiot tallenteista. Tallenteet ja sähköiset viestit säilytetään vähintään viiden vuoden ajan, jollei viranomaisen pyydy säilytyksen pidentämistä seitsemään vuoteen laillisella perusteella. Asiakkaalla on oikeus pyytää kopio puhelu- tai muusta tallenteesta.

11. ASIAKASLUOKITTELU

Signum luokittelee asiakkaansa sijoituspalvelulain 1 luvun 23 §:n mukaisesti joko ei-ammattimaiseksi tai ammattimaiseksi asiakkaaksi tai hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Signum ilmoittaa asiakkaalle hänen luokittelunsa ennen sijoituspalvelun tarjoamista. Yksityishenkilöt ovat lähes aina ei-ammattimaisia asiakkaita.

Hyväksyttävällä vastapuolella tarkoitetaan rahoitusmarkkinoilla toimivaa toimiluvallista, säänneltyä tai viranomaisvalvonnassa olevaa yhteisöä (esim. pankit, vakuutusyhtiöt ja sijoituspalveluyritykset), valtiota tai valtioon

rinnastuvaa yhteisöä tai kansainvälistä organisaatiota sekä suuryritystä, joka antaa hyväksyntänsä tulla luokitelluksi hyväksyttäväksi vastapuoleksi.

Ammattimaisia asiakkaita ovat esimerkiksi yhteisöt, joiden pääasiallinen toimiala on sijoitustoiminta. Signum voi sijoituspalvelulain mukaisin edellytyksin kohdella asiakasta ammattimaisena asiakkaana myös asiakkaan omasta pyynnöstä.

Eräisiin sijoitustuotteisiin voivat sijoittaa ainoastaan ammattimaiset asiakkaat. Asiakkaalla on oikeus pyytää kirjallisesti asiakasluokittelunsa muuttamista. Ammattimainen asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ei-ammattimaisena asiakkaana, ja myös ei-ammattimaiseksi luokiteltu asiakas voi hakemuksesta tulla kohdelluksi ammattimaisena asiakkaana. Signum harkitsee tapauskohtaisesti luokittelun muuttamisen edellytyksiä.

Ammattimaisella asiakkaalla on myös velvollisuus pyytää ei-ammattimaisen asiakkaan kohtelua, jos asiakas katsoo, ettei sillä ole riittävää kokemusta ja tietämystä arvioida tai hallita sijoituspalveluun tai rahoitusvälineeseen liittyviä riskejä.

Signumin tarjoamissa sijoituspalveluissa merkittävimmät erot ei-ammattimaisen ja ammattimaisen asiakkaan asemassa ja sijoittajansuojassa ovat seuraavat:

- Arvioitaessa sijoituspalvelun tai -tuotteen asianmukaisuutta ammattimaisella asiakkaalla oletetaan olevan tarvittava tietämys ja kokemus sijoituksista ja sen oletetaan pystyvän kantamaan sijoitusriskit taloudellisesti.
- Ammattimaiset asiakkaat eivät voi saada korvausta Sijoittajien korvausrahastosta sijoituspalveluyrityksen maksukyvyttömyystilanteessa.
- Ei-ammattimaiset asiakkaat voivat saattaa sijoituspalvelua tai sijoitusrahaston toimintaa koskevat yksittäiset erimielisyydet FINE:n yhteydessä toimivan Sijoitus-

lautakunnan käsiteltäväksi. Sijoituslautakunta voi antaa asiassa ratkaisusuosituksen.

- Ammattimaisella asiakkaalla on velvollisuus ilmoittaa Signumille sellaisista muutoksista, jotka voivat vaikuttaa sen asiakasluokitteluun.

12. ETURISTIRIITATILANTEIDEN HALLINTA

Signumin tarjotessa sijoitus- ja oheispalveluita saattaa poikkeuksellisesti syntyä eturistiriitatilanteita. Eturistiriidalla tarkoitetaan tilannetta, johon voi liittyä asiakkaan etuihin kohdistuva riski. Eturistiriita voi syntyä esimerkiksi asiakkaan ja Signumin, Signumin henkilökunnan tai palveluntarjoajan ja sen henkilökunnan välille tai kahden asiakkaan välille.

Signumilla on sen hallituksen vahvistamat toimintaperiaatteet menettelytavoista, joita noudatetaan eturistiriitojen tunnistamiseksi ja ehkäisemiseksi.

Signum pyrkii ensisijaisesti tunnistamaan ja ehkäisemään aktiivisesti mahdolliset eturistiriitatilanteet erilaisten organisatoristen ja hallinnollisten toimenpiteiden avulla. Signum antaa asiakkaalle tämän pyynnöstä tarkemmat tiedot eturistiriitatilanteiden välttämistä ja hallintaa koskevista toimintaperiaatteista.

Toimenpiteiden tavoitteena on varmistaa, että Signumin johto ja henkilöstö hoitavat tehtäviään rehellisesti ja toteuttavat liiketoimia riittävän itsenäisesti asiakkaiden etujen suojelemiseksi. Toimenpiteet vaihtelevat sen mukaan mistä liiketoiminnasta tai palvelusta on kyse.

Jos eturistiriitatilannetta ei edellä mainituista toimenpiteistä huolimatta voida välttää, asiakkaalle kerrotaan eturistiriitatilanteen luonne ja syyt riittävän tarkasti ennen liiketoimen suorittamista sekä asiakkaaseen kohdistuvat riskit ja asiakkaan etuihin kohdistuvien riskien pienentämiseksi toteutetut toimenpiteet ennen liiketoimen suorittamista, jotta asiakas voi tehdä päätöksen tilanteessa, jonka yhteydessä eturistiriita on

syntynyt. Asiakkaalle on lisäksi ilmoitettava, että Signumin hallinnolliset järjestelyt eivät tässä tapauksessa ole riittäviä ehkäisemään eturistiriitaa eikä siten pystytä varmistumaan kohtuullisen luotettavasti, että asiakkaan etuihin kohdistuvilta riskeiltä vältytään. Signum voi myös kieltäytyä sijoituspalvelun tarjoamisesta eturistiriitatilanteessa.

13. TIETOJA SJOITUSPALVELUIHIN JA RAHOITUSVÄLINEISIIN LIITTYVISTÄ YLEISISTÄ OMINAISUUKSISTA

Jäljempänä kuvataan eräiden rahoitusvälineiden keskeisiä ominaisuuksia. Kuvaus ei ole kuitenkaan tyhjentävä. Rahoitusvälinekuvauksien lisäksi asiakkaan tulee tutustua myös jäljempänä oleviin rahoitusvälineisiin liittyviin yleisiin riskeihin (kohta 14).

Osakkeet

Osakkeen arvo perustuu kulloinkin vallitsevaan näkemykseen osakkeen liikkeeseen laskeneen osakeyhtiön arvosta. Osakkeen hinnanvaihteluun (riskiin ja tuottoon) vaikuttavat sekä markkinoiden yleinen kehitys että tiedot liikkeeseenlaskijan menestykseen vaikuttavista seikoista, liikkeeseenlaskijan toimiala ja koko, lainsäädännön muutokset sekä mm. liikkeeseen laskettujen osakkeiden määrä ja omistuksen jakautuminen. Riskiin vaikuttaa yleisesti myös osakkeella käytävän kaupan laajuus. Osakkeiden kurssit vaihtelevat kysynnän ja tarjonnan mukaan. Kysyntään vaikuttavat odotukset yhtiön tulevista tuotoista. Suhdanteilla on suuri merkitys tuleviin tuottoihin.

Osakkeenomistajalla on oikeus osinkoon. Osakeyhtiö maksaa kuitenkin osinkoja vain, jos sillä on taloudelliset edellytykset osingonjakoon. Osakkeenomistajalla on osakkeen arvon laskun lisäksi riski myös siitä, että hän ei saa osinkoa.

Osakkeiden tuotto on pitkällä aikavälillä ollut keskimäärin usein parempi kuin talletusten tai joukkovelkakirjalainojen, mutta vastaavasti osakkeisiin sijoitettaessa on myös varauduttava suurempiin arvonheilahteluihin.

Noteeratut osakkeet on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Tällöin puhutaan yleensä pörssiosakkeista. Noteerattujen osakkeiden hinnat julkaistaan tehtyjen kauppojen perusteella. Pörssiosakkeilla käydään kauppaa arvopaperivälittäjän välityksellä. Arvopaperivälittäjä toteuttaa kaupan omissa nimissään asiakkaan lukuun. Noteeraamattomat tai listaamattomat osakkeet ovat osakkeita, joita ei ole otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Näille osakkeille ei ole virallista hintanoteerausta. Osakkeisiin rinnastetaan myös merkintä- ja optio-oikeudet, jotka oikeuttavat merkitsemään liikkeeseenlaskijan osakkeita. On mahdollista, että merkintä- ja optio-oikeudet otetaan kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, jolloin niillä voidaan käydä kauppaa ko. markkinapaikalla kuten liikkeeseenlaskijan osakkeella. Merkintäoikeuden tai optiotodistuksen hinta riippuu liikkeeseenlaskijan osakkeen hintakehityksestä.

Osakesijoittamiseen voivat liittyä seuraavat riskit: markkina-, tuotto-, valuutta-, yritys-, vastapuoli-, ja likviditeettiriski.

Rahamarkkinatuotteet

Rahamarkkinatuotteisiin luetaan muun muassa valtion, kunnan, pankin tai muun rahoitusyhtiön sekä muiden yritysten ja yhteisöjen velkasitoumukset, sijoitustodistukset, yritystodistukset, kuntatodistukset ja rahamarkkinasijoitukset. Tuotteiden laina-aika on tyypillisesti 1–12 kuukautta.

Rahamarkkinatuotteet ovat pääsääntöisesti ns. nollakorkoisia todistuksia (diskonttopapereita), joiden haltijalle liikkeeseenlaskija maksaa todistukseen merkittynä eräpäivänä nimellisarvon. Nollakorkoisten rahamarkkinasijoitusten tuotto muodostuu hankintahinnan ja nimellisarvon (tai takaisinmyyntihinnan) erotuksena. Hankintahinta ja takaisinmyynnin hinta

saadaan diskonttaamalla nimellisarvo kyseessä olevalle ajalle noteerattavalla korkoprosentilla kaupan arvopäivästä eräpäivään.

Sopimuksen voi tarvittaessa myydä jälkimarkkinoilla. Takaisinosto tapahtuu ostohetken markkinahintaan.

Joukkovelkakirjalainat

Joukkovelkakirjalainoja ("JVK") voivat laskea liikkeeseen valtion ja yritysten lisäksi kunnat sekä julkiset laitokset. JVK:t jaetaan kahteen ryhmään: korkoa tuottaviin joukkovelkakirjalainoihin ja osakesidonnaisiin joukkovelkakirjalainoihin. Korkoa tuottavia joukkovelkakirjalainoja ovat esim. obligaatiot. Osakesidonnaisia lainoja ovat optio- ja vaihtovelkakirjalainat, jotka ovat tavallaan osakkeiden ja joukkovelkakirjalainojen välimuoto. Joukkovelkakirjalainaan sijoitetaan tyypillisesti merkitsemällä lainaa liikkeeseenlaskusta eli emissiosta, mutta lainoilla on myös jälkimarkkinat, joilla sijoittajat voivat käydä kauppaa kesken laina-ajan. Valtioiden ja yritysten velkakirjalainat ovat yleensä kertalyhenteisiä ja useamman vuoden mittaisia. JVK:hin sijoittamiseen voivat liittyä muun muassa seuraavat riskit: liikkeeseenlaskija-, valuuttakurssi-, inflaatio-, korko-, markkina-, likviditeetti- ja ennaaikaisen lunastuksen riski.

Yritysten liikkeeseenlaskemat JVK:t

Yrityslainojen riskitasoon vaikuttavat esimerkiksi yrityksen vakavaraisuus ja liiketoiminnan kannattavuus sekä yrityslainan tyyppi. Yritykseen liittyvää riskiä kuvaa yrityksen luottoluokitus, jonka määrittelystä vastaavat kansainväliset luottoluokittajat Standard & Poor's, Moody's ja Fitch. Kaikilla yrityksillä ei kuitenkaan ole edellä mainittua luottoluokitusta. Yrityslainasijoitusten keskeisin riski on riski liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukyvyistä. Tällä tarkoitetaan riskiä siitä, että liikkeeseenlaskija tulee maksukyvyttömäksi, eikä pysty vastaamaan sitoumuksistaan, jolloin sijoittaja voi menettää yritysainaan sijoittamansa pääoman sekä mahdollisen tuoton osittain tai kokonaan.

Joukkovelkakirjalainan riskiin vaikuttaa keskeisesti se, millainen asema joukkolainalla on yhtiön selvitystilassa tai konkurssissa. Tällöin puhutaan lainojen etuoikeusjärjestyksestä eli senioriteetista. Seniorilainojen haltijat ovat etusijalla osake- ja debentuurisijoittajiin nähden. Debentuurilla (engl. sub-ordinated debt) tarkoitetaan joukkovelkakirjaa, jonka etuoikeus on liikkeeseenlaskijan muita sitoumuksia huonompi.

Rahastot

Rahastoissa asiakkaiden varoja kerätään yhteen ja sijoitetaan useisiin eri sijoituskohteisiin, jotka muodostavat rahaston. Rahastoja hoitavat sijoitusalan ammattilaiset, jotka huolehtivat varojen sijoittamisesta rahastojen sääntöjen määräämiin sijoituskohteisiin. Rahastoon sijoittaneet omistavat rahaston varat. Rahastot voi jakaa kolmeen pääluokkaan: tavallisiin sijoitusrahastoihin, erikoissijoitusrahastoihin ja vaihtoehtorahastoihin. Rahastoihin liittyy muun muassa sijoituspolitiikasta ja sijoituskohteista riippuen erilaisia riskejä, kuten markkina-, likviditeetti- tai valuuttakurssiriski, jotka on kuvattu tarkemmin kunkin rahaston avaintietoesitteessä, rahastoesitteessä ja muissa materiaaleissa. Rahastosijoittamiseen liittyy aina riski siitä, että sijoitetun pääoman voi menettää joko osittain tai kokonaan.

Rahastosijoittamiseen liittyy erityyppisiä riskejä sijoituskohteena olevan rahaston mukaan. Rahastoesitteellä on kuvattu rahastosijoittamiseen liittyviä erilaisia riskejä. Yksittäiseen Rahastoon liittyvät keskeisimmät riskit ilmenevät kyseisen rahaston avaintietoesitteestä.

Sijoitusrahastot (UCITS)

Sijoitusrahastoja, eli nk. UCITS-rahastoja, sääntelee sijoitusrahastolaki, jossa määritellään esimerkiksi, mihin sijoitusrahastot saavat sijoittaa ja miten varat pitää hajauttaa eri sijoituskohteisiin.

Erikoissijoitusrahastot (non-UCITS)

Erikoissijoitusrahasto on rahasto, jolla on oikeus poiketa sijoitusrahastolain asettamista sijoitusrajoituksista. Esimerkiksi

sijoituskohteiden määrä voi erikoissijoitusrahastossa olla tavallisesta sijoitusrahastoa pienempi. Rahaston nimestä on käytävä ilmi, että se on erikoissijoitusrahasto. Erikoissijoitusrahastot ovat vaihtoehtorahastoja ja kuuluvat niitä koskevan sääntelyn piiriin.

Vaihtoehtorahastot (AIF)

Vaihtoehtorahastot ovat rahastoja, jotka voivat sijoittaa lähes mihin tahansa. Vaihtoehtorahastoja voivat olla esim. hedge-, kiinteistö-, pääoma-, hyödyke- tai infrastruktuurirahastot. Laki vaihtoehtorahastojen hoitajista määrittelee, miten vaihtoehtorahaston toiminta on järjestettävä sekä mitä tietoja sen on annettava viranomaisille ja sijoittajille. Suomessa ei-ammattimaisille sijoittajille saa tarjota vaihtoehtorahastoja, jos rahaston hoitajalla on toimilupa ja rahastosta on laadittu avaintietoesite.

ETF (Pörssinoteerattu rahasto)

ETF (Exchange Traded Fund) on pörssikaupankäynnin kohteena oleva rahasto, jonka kurssikehitys seuraa valittua indeksiä tai muuta kohde-etuutta. ETF:t muistuttavat tavallisia sijoitusrahastoja, mutta niitä voidaan ostaa osakkeiden tapaan kansainvälisistä pörseistä. Yleisimmistä sijoitusrahastoista poiketen useimmat ETF:t eivät siis valikoi sijoituskohteitaan, vaan ne pyrkivät ainoastaan sijoittamaan varansa valitun markkinan koostumusta kuvaavan indeksin mukaisesti. Tällaisen passiivisen indeksisijoittamisen ideana on saada sijoitukselle valitun markkinan keskimääräinen tuotto keskimääräisellä riskillä. Tämä voi keventää kuluja, sillä rahaston salkunhoito on vähäistä ja teknistä. Likviditeetti määräytyy muun muassa kohde-etuuden perusteella. ETF-rakenteet vaihtelevat liikkeeseenlaskijakohtaisesti. Jotkut ETF:t sijoittavat johdannaisiin, joiden arvo määräytyy jonkin valitun indeksin mukaan. Tämä voi alentaa sijoittamisen kuluja, mutta myös lisätä riskejä. Nykyään tarjolla on osakkeiden lisäksi muita omaisuuslajeja ja aktiiviseen salkunhoitoon perustuvia ETF:iä

ETF:stä poiketen tietyt rakenteet (ETN=Exchange Traded Note, ETC=Exchange Traded Commodities) eivät ole rakenteeltaan rahastoja, vaan velkakirjoja, joiden sijoitustoiminnassa ei tarvitse noudattaa sijoitusrahastojen hajautus- ja vakuussäännöksiä. (Jatkossa ETF, ETN ja ETC yhdessä 'ETN-tuotteet'). ETF-rahasto voi omistaa rahaston indeksissä olevat arvopaperit tai rahasto on voinut asettaa vakuuden. ETF-rahastojen sopimusrakenteesta riippuen niihin voi liittyä liikkeeseenlaskijariski.

Strukturoidut JVK:t

Strukturoidun sijoituslainan tuotto on sidottu tietyn kohde-etuuden kehitykseen ja/tai ajan kulumiseen. Kohde-etuutena voi olla esimerkiksi osake-, valuutta- tai hyödykeindeksi, indeksikori tai osakekori. Strukturoidut sijoituslainat jaetaan kahteen ryhmään: pääomaturvattuihin lainoihin ja pääomaturvaamattomiin lainoihin. Pääomaturvalla tarkoitetaan sitä, että sijoituslainan liikkeeseenlaskija maksaa eräpäivänä sijoittajalle takaisin vähintään sijoituksen nimellispääoman. Pääomaturva on voimassa vain eräpäivänä eikä se kata sijoittajan mahdollisesti maksamaa ylikurssia tai merkintäpalkkiota. Strukturoituihin sijoituslainoihin, myös pääomaturvattuihin, liittyy riski liikkeeseenlaskijan takaisinmaksukyvyistä.

Indeksiosuudet

Indeksiosuus on indeksiä seuraava rahasto-osuus tai muu vastaavanlainen arvopaperi, jolla käydään kauppaa pörssissä. Indeksiosuusrahasto sijoittaa varansa siten, että rahaston arvopaperit ja niiden painoarvot ovat mahdollisimman tarkasti kohdeindeksin mukaiset. Indeksiosuuden arvo perustuu rahaston varallisuuden arvoon. Koska rahaston varat on sijoitettu kohdeindeksin mukaisesti, osuuden arvo seuraa kohdeindeksin arvoa.

Indeksiosuussijoituksen riski on sama kuin indeksin mukaisiin arvopapereihin hajautetun sijoituksen riski. Riski on sen vuoksi pienempi

kuin sijoitettaessa yksittäiseen indeksiin kuuluvaan arvopaperiin.

14. TIETOJA SJOITUSPALVELUIHIN JA RAHOITUSVÄLINEISIIN LIITTYVISTÄ YLEISISTÄ RISKEISTÄ

Signumin tarjoamiin Rahastoihin liittyvät riskit on kuvattu rahaston rahastoesitteessä ja avaintietoesitteessä, joihin Asiakasta kehoitetaan tutustumaan ennen sijoituspäätöstä. Tämän lisäksi asiakas hyväksyy yleisesti rahoitusvälineisiin ja sijoituspalveluihin sekä niihin liittyvät riskit ja asiakkaan vastuun.

Rahoitusvälineiden ja sijoituspalveluiden hankintaan ja sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski. Myös yleisesti alhaisen riskin sijoituksina pidettyihin sijoitusluokkiin ja rahoitusvälineisiin liittyy aina riskejä. Sijoitustoiminnan riski koostuu useista eri riskeistä, joista osa on yhteisiä kaikille rahoitusvälineille ja osa liittyy vain tiettyihin rahoitusvälineisiin. Sijoituksiin liittyvät riskit vaihtelevat muun muassa sijoitusluokittain, rahoitusvälinelajeittain, toimialoittain ja maantieteellisesti.

Riskin toteutuminen tarkoittaa sitä, että sijoitetun pääoman voi menettää kokonaan tai osittain ja tavoiteltu tuotto voi jäädä saamatta tai se voi olla heikompi kuin muista rahoitusvälineistä tai sijoituspalveluista vastaavana aikana saatu tuotto.

Asiakkaan tulee perehtyä ennen sijoituspäätöksen tekemistä rahoitusvälinettä koskeviin ehtoihin, ominaisuuksiin ja niistä aiheutuviin velvollisuuksiin, jotta hän voi ymmärtää rahoitusvälineisiin liittyvät riskit ja niiden mahdolliset vaikutukset taloudelliseen asemaansa. Asiakkaan tulee harkita huolellisesti rahoitusvälineen soveltuvuus aiottuun käyttötarkoitukseen myös muuttuvissa olosuhteissa. Tehdessään päätöksiä hänen on aina perustettava päätöksensä omaan arvioonsa Signum Varainhoito Oy:stä, sijoituspalvelusta,

sijoituskohteista ja sijoituspäätökseen liittyvistä riskeistä. Sijoittaja vastaa aina yksin sijoituspäätöstensä, toimintansa ja rahoitusvälineitä koskevien toimeksiantojensa taloudellisista seurauksista eikä ole oikeutettu saamaan mahdollisista vahingoista tai tappioista korvausta Signumilta, vaikka Signum olisikin arvioinut sijoituspalvelun tai rahoitusvälineen soveltuvuutta asiakkaalle.

Yksittäisen rahoitusvälineen historiallinen volatilitteetti eli arvon vaihtelu on yksi tapa hahmottaa riskiä, mutta se kuvaa vain rahoitusvälineen arvon heiluntaa menneisydessä eikä ota huomioon muita rahoitusvälineisiin liittyviä riskejä, jotka vaikuttavat tai voivat vaikuttaa rahoitusvälineen arvonkehitykseen tulevaisuudessa. Rahoitusvälineen riskiä ei voi mitata millään yksittäisellä mittarilla, vaan se on aina arvio eri riskien yhteisvaikutuksesta.

Alla on kuvattu tärkeimpiä sijoitusluokkiin, rahoitusvälineisiin ja sijoitustoimintaan yleisesti liittyviä riskejä. Luettelo ei ole tyhjentävä, vaan sijoitustoimintaan voi liittyä tai siihen saattaa tulevaisuudessa syntyä muitakin tässä määrittelemättömiä riskejä. Ulkomaisten rahoitusvälineiden omistamiseen ja vaihdantaan saattaa liittyä suomalaisiin rahoitusvälineisiin sijoittamisesta poikkeavia taloudellisia, juridisia, verotuksellisia, poliittisia ja muita ennalta arvaamattomia riskejä, jotka jäävät yksin asiakkaan vastattaviksi. Riskien toteutumisen seurauksena sijoittaja voi menettää sijoitetun pääoman kokonaan tai osittain.

Markkinariskillä tarkoitetaan riskiä, joka aiheutuu markkinahintojen heilahtelusta ja se voi johtaa siihen, että sijoituskohteesta saa myydessä markkinoilla alhaisemman hinnan kuin sen ostohinta on ollut. Tällöin sijoittajalle voi realisoitua pääomatappioita. Markkinariskiä mitataan yleensä volatilitteetilla. Volatilitteetti tarkoittaa rahoitusvälineen arvon vaihtelua. Sijoituksen volatilitteetin kasvaessa myös tappion tai voiton mahdollisuus kasvaa, koska osto- ja myyntihinnan välillä voi olla merkittävä ero.

Tuottoriskillä tarkoitetaan sitä, että sijoituskohteesta saatava tuotto jää heikommaksi kuin muista sijoituskohteista saatava tai sijoittajan oletama tuotto.

Korkoriski aiheutuu korkojen muutoksista. Korkoriski vaikuttaa tyypillisesti joukkovelkakirjalainojen arvoon suuremmin kuin muiden rahoitusvälineiden arvoon. Korkoriski tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineen suhteellinen arvo heikkenee koronnousun seurauksena. Korkojen noustessa joukkovelkakirjojen hinnat laskevat ja päinvastoin. Tämä perustuu siihen, että korkojen noustessa joukkovelkakirjojen omistamiseen liittyvä vaihtoehtoiskustannus kasvaa, koska sijoittajat voivat realisoida suurempia tuottoja siirtymällä muihin koronnousua heijastaviin tuotteisiin. Vaihtuva- ja kiinteäkorkoisiin rahoitusvälineisiin liittyy muitakin korkoluonteisia riskejä. Vaihtuvakorkoisten rahoitusvälineiden korkotuottoa ei voi varmuudella ennakoita.

Hyödykeriski tarkoittaa riskiä, joka aiheutuu hyödykkeiden hintojen vaihtelusta. Hyödykkeiden hinnat voivat vaihdella merkittävästikin, jos luonnonmullistukset tai onnettomuudet vaikuttavat hyödykkeiden tarjontaan tai tuotantoon. Hyödykkeen hintaan voi vaikuttaa myös sotatila tai selkkaus, joka heikentää hyödykkeen tarjontaa ja tuotantoa. Jos tuotteesta maksettava korko ja/tai lunastushinta määräytyy hyödykkeen hinnan perusteella, hyödykkeen hinnan muutos voi vähentää tuotteesta maksettavaa korkoa ja/tai **lunastushintaa**.

Digital Assets -riski tarkoittaa riskiä, joka liittyy lohkoketjuteknologiaan perustuviin suurimpiin ja vakiintuneimpiin valuuttoihin (Digital Assets), joista on tehty arvopaperipörsseihin listattuja arvopapereita. Näiden arvopapereiden hinnat voivat vaihdella tuntuvasti arvopaperin kohde-etuuden arvon vaihtelun vuoksi. Tämä arvonvaihtelu on tyypillisesti suurempaa kuin osake-, valuuttatai hyödykemarkkinoilla tapahtuva markkinahintojen tai korkoinstrumenttien vaihtelu. Digital Assets -omaisuusluokkaan

liittyy lisäksi sääntelyyn, lainsäädäntöön ja lohkoketjuteknologian kehitykseen liittyviä riskejä.

Kustannusriski tarkoittaa riskiä, joka aiheutuu rahoitusvälineen kustannusten alentaessa kertyvää tuottoa. Rahoitusvälineen monimutkainen rakenne voi merkitä suurempia kustannuksia, sillä sijoittaja joutuu aina maksamaan tuotteeseen sisällyvistä ominaisuuksista. Kulut ja palkkiot sisällytetään yleensä tuotteiden rakenteeseen, ja siksi ne eivät ole välttämättä helposti havaittavia. Kaikki kustannukset laskevat rahoitusvälineen tuottoa.

Lainsäädäntöriski tarkoittaa, että kaikkiin sijoituksiin voi kohdistua lainsäädännöllisiä riskejä lainsäädännön tai sen tulkinnan muuttumisen vuoksi. Tällainen riski voi aiheutua poliittisista, taloudellisista ja muista tekijöistä, eikä sitä voi ennakoida. Siksi riski on suurempi kehittyvillä markkinoilla, mutta se on olemassa aina markkinoista riippumatta.

Liikkeeseenlaskijariskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että sijoituksen pääoman takaisin maksamisesta ja/tai tuoton maksamisesta vastuussa oleva taho, joka on laskenut liikkeelle rahoitusvälineen, ei pysty huolehtimaan vastuistaan esimerkiksi konkurssin vuoksi. Liikkeeseenlaskijariski on läheisessä suhteessa luottoriskiin. Liikkeeseenlaskijariskin toteutuessa sijoittaja voi menettää sijoittamansa pääoman joko kokonaan tai osittain. Liikkeeseenlaskijariskin suuruutta mitataan muun muassa luottoluokituksilla. Mitä parempi luottoluokitus on, sitä alhaisempi liikkeeseenlaskijariskin voidaan yleisesti katsoa olevan tarkasteluhetkellä.

Likviditeettiriski tarkoittaa sitä, että rahoitusvälineen ostaminen tai myyminen voi olla hankalaa tiettyinä ajankohtana ostajien tai myyjien puuttuessa markkinoilta. Rahoitusvälineen likviditeettiin vaikuttavat suoraan kyseisen rahoitusvälineen kysyntä ja tarjonta sekä epäsuorasti myös muut tekijät, kuten markkinahäiriöt (esimerkiksi pörssin

toimintakatkos) tai infrastruktuuriongelmat, kuten rahoitusvälinekauppojen selvitysprosessin puutteet tai häiriöt.

Luottoriski on tappion riski siitä, että joku rahoitusmarkkinoiden toimijoista ei kykene vastaamaan velvollisuuksistaan. Velvollisuuksia voivat olla esimerkiksi velvollisuus palauttaa talletusvaroja tallettajalle, maksaa velka, vastata takauksesta, tehdä sopimuksen mukainen suoritus tai täyttää muu sopimusvelvoite.

Maksukyvyttömyysriskillä tarkoitetaan riskiä kaupankäynnin vastapuolen tai arvopaperinvälittäjän maksukyvyttömyydestä tai laiminlyönnistä, joka voi johtaa rahoitusvälinepositioiden likvidointiin tai sulkemiseen ilman asiakkaan suostumusta tai siihen, ettei sijoituksen arvoa palauteta asiakkaalle.

Oikeudellinen riski tarkoittaa sitä, että vastapuoli ei välttämättä noudata lakeja tai asetuksia tai osa- puolten välisissä tiedoissa tai sopimuksissa voi olla puutteita.

Operatiivinen riski tarkoittaa, että sijoitusmarkkinoilla rahoitusvälineitä tarjoaviin palveluntarjoajiin liittyy operatiivisia riskejä, joita voi aiheutua esimerkiksi ulkoisista tekijöistä (esimerkiksi tulipalo, terrorismi), teknologiasta sekä henkilöstön, organisaation tai sisäisten prosessien puutteellisesta toiminnasta, jotka johtavat vahinkoihin tai tappioihin tai vaikuttavat toiminnan vaikeutumisen kautta sijoittajan toimintamahdollisuuksiin. Operatiivisiin riskeihin voidaan lukea myös mahdolliset henkilöstö- ja organisaatiomuutokset.

Selvitysriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa arvopaperikaupan vastapuoli ei kykene suoriutumaan velvoitteistaan huolimatta siitä, että toinen osapuoli on täyttänyt omat sopimusvelvoitteensa. Tästä saattaa aiheutua sijoittajalle tappiota. Selvitysriskiä voi sisältyä erityisesti rahoitusvälineiden kaupankäyntiin kehittyvillä markkinoilla, joilla maksu ja

rahoitusvälineen luovutus tapahtuvat erillään toisistaan.

Systeemiriski tarkoittaa koko finanssimarkkinoihin ja sen rakenteisiin liittyvää riskiä. Näitä voivat olla esimerkiksi yhden toimijan maksukyvyttömyyden aiheuttamat seurannaisvaikutukset koko finanssisektorille, kaikkien tai useimpien finanssialan toimijoiden altistuminen samalle riskille, riskien kertautumisesta aiheutuva yleinen riski ja tietyn markkinan tai koko finanssijärjestelmän romahtaminen.

Toimialariski tarkoittaa sitä, että toimialaa koskeva odottamaton tapahtuma vaikuttaa koko toimialan tulokseen ja toimialaan liittyvään rahoitusvälineeseen. Maantieteellisellä riskillä tarkoitetaan puolestaan riskiä, jolloin edellä mainittu odottamaton tapahtuma koskee jotain tiettyä maantieteellistä aluetta.

Valuuttariski tarkoittaa, että euroissa sijoituksia tekevän sijoittajan näkökulmasta valuuttariski sisältyy kaikkiin rahoitusvälineisiin, joiden arvo on riippuvainen muusta valuutasta kuin eurosta. Rahoitusvälineen arvoon vaikuttaa tällöin paitsi itse rahoitusvälineen arvo niin myös rahoitusvälineen valuutan arvo suhteessa euroon.

Kestävyyseriskillä tarkoitetaan sellaista ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla sijoituksen arvoon tosiasiallinen tai mahdollinen kielteinen olennainen vaikutus.

Verotusriskillä tarkoitetaan, että verotus on kansallista ja siihen liittyy yleensä poliittisia ja taloudellisia tarkoituksia. Verosäännöt ja niiden täytäntöönpano muuttuvat aika ajoin ja muutos voi johtaa sijoittajan kannalta välittömästi tai välillisesti epäsuotuisampaan lopputulokseen. Muutoksia verotukseen saatetaan tehdä myös ilman ennakoilmoitusta.

Sijoituksiin voi liittyä myös monimutkaisia sijoittajakohtaisia veroseuraamuksia.

Vipuvaikutusriski tarkoittaa riskiä, joka aiheutuu rahoitusvälineen arvovaihtelun moninkertaistumisesta vivutuksen käytön johdosta. Vipuvaikutuksen käsitettä käytetään kuvaamaan keinoja tai strategioita, joilla moninkertaistetaan mahdolliset voitot tai tappiot. Näistä esimerkkejä ovat varojen lainaaminen tai johdannaisten kaltaisten tuotteiden käyttäminen. Vipuvaikutusta käytetään rahoitusvälineissä yleensä suurempien tuottojen tavoittelemiseksi, mutta vipuvaikutus saattaa moninkertaistaa helposti myös tappiot.

Force majeure -riskillä tarkoitetaan sopimuksista riippumattomia, ennalta-arvaamattomia ja ylivoimaisia seurauksia aiheuttavia tekijöitä, jotka merkitsevät riskiä toiminnan jatkuvuudesta, ja joista sopimusosapuolet eivät ole vastuussa. force majeure -riskejä voivat olla esimerkiksi vakavat luonnonkatastrofit, kapinat, lakot ja sotatilat ja niistä aiheutuvat vahingot. force majeure -riskien realisoituminen saattaa vaikuttaa merkittävästi arvopapereiden hintoihin tai mahdollisuuksiin käydä arvopaperikauppaa ja sijoittajalle saattaa aiheutua tappioita. Tämän seurauksena force majeure -riskien realisoituminen saattaa vaikuttaa myös kauppojen toteutusaikatauluun.

15. ASIAKASNEUVONTA, VALITUKSET JA OIKEUSSUOJA

Palveluun liittyvissä kysymyksissä ja reklamaatioissa asiakkaan tulee ensisijaisesti ottaa yhteyttä Signumiin. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Signumille palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan. Valitus ja siihen liittyvät vaatimukset tulee esittää kirjallisesti. Signum käsittelee valituksen mahdollisimman pian.

Mikäli asiaa ei saada ratkaistua neuvotteluteitse, ei-ammattimaisella asiakkaalla on mahdollisuus saada maksutonta neuvontaa ja selvittää asiaa myös

tuomioistuimen ulkopuolisia reittejä. Asiakas voi kääntyä esimerkiksi Finanssi- ja vakuutusneuvonta FINE:n puoleen. FINE on maksuton neuvonantaja ei-ammattimaisille sijoittajille, jotka ovat pankkien, sijoituspalveluyritysten tai rahastoyhtiöiden asiakkaita.

FINE:n yhteydessä toimiva Sijoituslautakunta neuvoo, ohjaa ja etsii ratkaisuja asioissa, jotka koskevat arvopaperimarkkinalainsäädäntöä ja siihen liittyvien viranomaismääräysten sisältöä, sijoituspalvelusopimusten ehtojen soveltamista ja hyvää arvopaperikauppatapaa.

FINE:n yhteystiedot:

Osoite: Porkkalankatu 1, 00180 Helsinki
Puhelin: (09) 6850 120

Faksi (09) 6850 1220 Sähköposti info@fine.fi
Lisätiedot ja tarkemmat ohjeet valituksen tekemiseksi saatavilla osoitteesta: www.fine.fi.

Kuluttajariitalautakunta ratkaisee kuluttajien ja elinkeinonharjoittajien välisiä erimielisyyksiä, jotka koskevat kulutustavaroita ja -palveluja. Kuluttajariitalautakunta voi antaa ratkaisusuosituksen kuluttajariitaan, kuten esimerkiksi rahoituspalvelun hankintaa koskevaan erimielisyyteen. Kuluttajariitalautakunta ei kuitenkaan käsittele arvopaperiasioita, eli esimerkiksi arvopaperin kuten erikoissijoitusrahasto-osuuden hankintaa tai luovuttamista.

Kuluttajariitalautakunta, puhelin 029 566 5200 (vaihde). Sähköposti kril@oikeus.fi, Osoitteessa www.kuluttajariita.fi löytyy valituslomake ja sen täyttöohje.